

EESTI KEELE AINEKAVA 7. klassile

1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

6.–7. klassis on keskne eesmärk soodustada juhtiva ajupoolkera (valdavalt vasaku) analüütilise tegevuse (sh kõnepiirkondade) arengut. Kujundilises tunnetustegevuses kasvab märgatavalt verbaalse teabe osakaal, mis võimaldab tekstidest hangitud teabe põhjal luua uusi kujutlusi, mõista põhjustagajärg seoseid. Õpilaste verbaalsed mehhanismid ei ole veel iseseisvaks õpitegevuseks piisavad. Varasemaga võrreldes kasutatakse rohkem hargnenud korraldusi ning variatiivseid skemaatilisi vahendeid, suunatakse õpilasi abivahendeid ja töövõtteid valima, töövõtete eesmärke ja töösamme sõnastama (regulatsioonimehhanismide arendamine). Uue oskuse omandamisel nõutakse õpilastelt toiminguga kaasnevat kommenteerimist ja enesekontrolli sooritamiseks harjutamise käigus protsessile järgnevat kirjeldamist. Oluliseks peetakse oskust esitada koostegevuses kaaslastele soovitusi, leida ja parandada eksimusi. Töövõtete mehaanilist sooritamist aitab vältida sõnastuse varieerimine ja hoidumine reeglitest praktilise tegevuse toeta. Sõnavara mahu suurenemine, sõnatähenduste täpsustumine, uute semantiliste seoste loomine sõnade vahel tõstab keelekasutuse osakaalu tunnetustegevuses.

2. Õppeaine kirjeldus

Õpetamisel pööratakse 6.–7. klassis tähelepanu omadussõnadele: tähenduse täpsustamine ja diferentseerimine, rakendamine laiendina. Suunatakse enamlevinud sõnamoodustusmallide omandamist, sõnavormide rakendamist erinevates tähendustes, sõnade mõistmist ja kasutamist ülekantud tähenduses. Õpitakse leidma tekstist tundmatu tähendusega sõnu ja tuletama nende tähendust konteksti põhjal, märkama ja parandama semantilisi eksimusi sõnaühendites ja lausetes. Sõnaühendite moodustamisel on oluline seostada ühte sõna võimalikult paljude teistega. Eesmärk on harjutada (uue) teksti ladusat häälega lugemist. Lugemiskiiruse reguleerimisel lähtutakse iga õpilase suulise kõne tempost. Alustatakse lihtsate tekstilõikude vaikset ülesandega lugemise (s.o teabe otsimine) õppimist, esialgu vestluse teema sõnastamist kirjalikus tekstis. Korduval häälega lugemisel püütakse jõuda elementaarse ilmekuseni, mis suures osas sõltub lapse oma kõne ilmekusest ja teksti eelneva analüüsi tulemustest. Lihtsustatud õppe tekstikäsitluse eesmärkideks 6.–7. klassis on eri mõistmisstrateegiate kasutamine ja ümberjutustuse variantide harjutamine. Õpilaste

iseseisvuse suurendamiseks esitatakse ülesanded lähtuvalt teksti mõistmise strateegiast ja jutustamise liigist, arvestatakse lapse tekstianalüüsi oskuse kujunemise etappi. Harjutatakse ülesannete esitamist kaasõpilastele. Tekstis kirjeldatud keeruliste ja/või lastele vähetuntud stsenaariumite korral rakendatakse detailset analüüsi. Teksti sisu kokkuvõtte ja allteksti sõnastamine vajab veel õpetaja parafraseerimist, st kokkuvõtlikku sõnastamist ja konkretiseerimist. Tekstis orienteerumiseks lisandub valiklugemisele temaatilise lugemise õppimine, mis on ühtlasi eeldus temaatiliseks ja tegelase nimel jutustamiseks. Alustatakse kirjaliku ümberjutustuse õpetamist, mis esialgu vajab detailset etappide kaupa suunamist. Kirjutatud tekst loob järeltöö võimalused sisu ja sõnastuse puudujääkide leidmiseks ning parandamiseks, sh lausete muutmist kontekstisidusaks (sõnade järjekorra muutmine, samaviiteliste sõnade kasutamine). Praktilises lauseõpetuses tegeldakse lausete ühendamise, sisestamise ja laiendamisega. Kaheosaliste liitlausete mõistmist ja moodustamist harjutatakse mallide kaupa, lähtudes nende grammatilisest tähendusest. Kõnearenduse seisukohalt peetakse oluliseks, et õppija oskaks muuta lause kontekstisidusaks. Suunavate abivahenditena kasutatakse skeeme. Õpilaste tähelepanu pööratakse lauseid ja lauseosi siduvate sõnade tähendusele ning sõnajärjele. Harjutusmaterjali koostamisel lõimitakse keeleõpetust teiste õppeainetega, st kasutatakse teistele ainetele tüüpilisi lausekonstruktsioone ja aktiveeritakse vastavat sõnavara. Ärakirjaoskusi rakendatakse kirjalike ülesannete täitmisel kõikides õppeainetes. Ärakirjaharjutamise eesmärk on lausete või mitmest sõnast koosnevate lauseosade kaupa kirjutamine. Jätkub õigekirjaoskuste automatiseerimine, kasutatakse variatiivset harjutusmaterjali. Õpilasi suunatakse märkama õigekirja seisukohalt keerulisi häälikkoostisi sõnades enne kirjutamist, sooritama valikulist enesekontrolli, kasutama metakeelelisi operatsioone ortograafiareeglite rakendamiseks. Harjutatakse võõrsõnade hääldamist ja õigekirja. Oluline on vigade võimaliku põhjuse leidmine (sooritamata või valesti sooritatud toimingud/operatsioonid). Suhtlemisoskuste kujundamisel toetatakse kirjaliku dialoogi repliikide suunatud analüüsile: mida ja milleks öeldakse, kuidas eesmärk realiseeritakse (strateegia), kuidas repliiki hargnenult sõnastaks kõneleja ja kuulaja. Tähelepanu pööratakse otseselt sõnastamata teabetuletamisele. Kirjaliku dialoogi analüüsimise oskustele toetudes harjutatakse sobivate repliikide valimist olenevalt kirjeldatud situatsioonist.

3. Õppesisu

Erinevate, sh vastandlike arvamuste mõistmine ja väljendamine ühistegevuses, kokkuleppe otsimine. Reageerimine agressiivsetele väidetele. Oma

seisukoha selgitamine kaaslasele ja kaaslaste rühmale, oma arvamusepõhjendatud kaitsmine. Poiste-tüdrukute suhtlemise kujundamine: kontakti adekvaatne loomine ja jätkamine, häbematuses, valehäbit hoidumine. Teabe hankimine ja suuline edastamine sõltuvalt situatsioonist: eri suhtluspartnerid ja/või -paigad; täiendava teabe küsimine arusaamatuste korral, teabe täiendamine või konkretiseerimine. Sündmuse kirjeldamine oma ja teiste positsioonilt. Teiste ja oma käitumise otstarbekuse hindamine eesmärkidest, tunnetest ja tingimustest sõltuvalt. Teistes ainetes omandatud teadmiste sõnastamine ja ainesõnavara kasutamine emakeeletundides. Tähelepanu keskendamine teabe valikulisele hankimisele pikemast tekstist või mitmest teabeallikast. Sündmuste ajaliste (käitumisaktide järgnevus, üheaegsus) ning põhjuslike seoste (erinevad eesmärgid ja tingimused) mõistmine. Põhjuste ahela teadvustamine sündmuste ajalises kirjelduses, põhjuslike ja mittepõhjuslike seoste eristamine kirjeldatud sündmuste ahelas. Ühiskondlike ja looduslike põhjus-tagajärg seoste eristamine. Õpitud toimingute kontrollimine ja planeerimine. Teabekirjanduse kasutamise harjutamine. Tutvumine Interneti ja meedia võimalustega. Alus-ja öeldisrühm. Lausemallide aktiveerimine, teiste ainetes sõnavara kasutamine lausetes, lausete muutmine ja laiendamine, eri ainetes kasutatavate uute lausemallide õppimine. Mitme küsilause moodustamine ühe väitlause alusel, suletud (kas? ega?) ja avatud (kes? kus? jne) küsimuste rühmad. Lihtlause kaastekstis. Koondlause. Korduvad alused, öeldised, sihitised, määrused, täiendid, öeldistäited. Korduvate lauseliikmete laiendid. Sidesõnad ja, ning, ega, ehk, või, kui ka. Koondlause tähenduse sõltumine sidesõnast. Koondlause kasutamine tekstis, koondlause moodustamine teksti põhjal. Liitlause. Liitlausete leidmine tekstist. Liitlausete moodustamine lihtlausetest ja/või skeemide järgi. Ajasuhteid väljendavad liitlauseid. Tegevuse üheaegsuse ja järgnevuse väljendamine rindlausega: sidesõnad ja, ning. Ajasuhete väljendamine põimlausega: sidendid kui, siis, enne seda kui, pärast seda kui. Lausete grammatilise tähenduse mõistmine, lausete koostamine skeemi ja analoogia alusel. Lausete transformeerimine. Põhjuslikke suhteid väljendavad liitlauseid. Tegevuste, sündmuste põhjused ja tagajärjed, nende väljendamine lausega. Sidendid ja, ning, sellepärast, sest. Lausete mõistmine, koostamine. Tegevuse eesmärgi väljendamine liitlauseis. Sidendid et, selleks et. Põhjuse ja eesmärgi ning vastavate osalausete eristamine. Vastandamise-eraldamise väljendamine liitlauseis. Sidendid aga, kuid, ent, vaid, või, ja. Lausete mõistmine ja koostamine. Objektisuhete väljendamine liitlauseis. Pealause sihilise tegusõna juurde kuuluv sihitiskõrvallause. Sidendid et, kuidas, kes (kelle jne), mis (mille jne). Lausete mõistmine ja koostamine. Atributiivsuse väljendamine liitlauseis. Pealause lõpus oleva nimisõna laiendamine täiendkõrvallausega. Sidendid mis (mille jne), kes (kelle jne). Lausete mõistmine ja koostamine. Pealause laiendamine eri suhteid väljendavate kõrvallausetega: sobitamine, kõrvallausete moodustamine

küsimuste ja sidendite abil. Otsekõne ütluse muutmine kaudseks. Saatelause muutmine pealauseks ja otsekõne muutmine sihitiskõrvallauseks. Asesõnade asendamise lihtsamad juhud üldisest (kategoriaalsest) tähendusest, grammatilisest tähendusest ning formaalsetest tunnustest. Kahe tunnusterühma (semantilised, formaalsed) eristamine. Käände- ja pöördevormid. Nimisõna. Nimisõna semantilised ja formaalsed tunnused. Nimi ja nimetus. Nimisõna algvorm ja muutevormid. Sama suhet väljendavad käändevormid (koht, aeg jne). Nimisõnade moodustamine liidete abil: - ja, -mine, -la., -nik, -kond, -stik. Tuletatud nimisõnade tähendus, sama tuletusliitega sõnade rühmatähendus, sõnatähendus. Muutevormid, nende kasutamine sõnaühendis ja lauses. Liitnimisõna. Eristamine sõnaühendist, liitnimisõna sõnaühendis. Allrühmade nimetuste moodustamine. Omadussõna. Omadussõna semantilised ja formaalsed tunnused. Omadussõna kasutamine koos nimisõnaga, omadussõna tähenduse mõistmine kontekstis, sõnaühendi kasutamine tekstis. Kesksõnade moodustamine analoogia alusel, kesksõnade kasutamine täiendina. Omadussõnade moodustamine tuletusliidete abil: liited -ne, -lik, -line, -jas, -kas. Tuletatud sõnade tähendus (sõnarühm, sõna), muutevormid, kasutamine sõnaühendis ja lauses. Kirjelduste koostamine. Arvsõna. Tunnused, rühmad (põhi- ja järgarvsõnad). Rooma numbrid (I–XXV). Arvsõna muutevormide kasutamine kontekstis. Arvsõnade õigekiri. Tegusõna. Tegusõna öeldisena, tegusõna laiendid lauses. Sünonüümid ja lähedase tähendusega tegusõnade rühmad, nende kasutamine sama tegevussituatsiooni sõnastamisel. Tegusõna muutevormid: ma- ja da-tegevusnimi: olevik, liht-, täis- ja enneminevik. Tingiva ja kaudse kõneviisi vormide suunatud moodustamine (küsimused, analoogia) ja kasutamine lauses. Käskiva kõneviisi vormide moodustamine (ainsuse ja mitmuse 2. pööre) ja kasutamine dialoogis. Umbisikuline tegumood. Võimaliku tegevuses osaleja või objekti tuletamine kontekstist. Ühendteigusõna: tähenduse konkreetsus, sõnaühendite moodustamine, abimäärsõnad ühendteigusõna koostises, nende koht lauses. Ühendteigusõna kasutamine tingimuslauses. Liitsõna. Tuletusliited liitsõnades, sõnatähenduse mõistmine õppeainete sõnavara). Uue teksti lugemine. Uue, sisult ja keeleliselt jõukohase teksti häälega lugemine kõne tempos ja endamisi ülesandega lugemine lõikude kaupa (kuni pool tekstist). Lugemise harjutamine. Individuaalsed ülesanded lugemistehnika lünkade kõrvaldamiseks. Ladususe ja ilmekuse harjutamine, lugemistempo teadlik muutmine. Õpitud teksti ladus ja ilmekas lugemine kõne tempos (selgus, loogiline rõhk, toon). Sõnavaratöö. Teksti peamõtte või allteksti mõistmiseks vajalike sõnade selgitamine enne lugemist. Tundmatute sõnade leidmine lugemisel ja sõnatähenduse ühine selgitamine, sõnastiku kasutamine. Sõna kaastekstis: lause ja/või lõigu tähenduse sõltumine kasutatud sõnadest ja väljenditest (piltlikud väljendid, võrdlused, metafoorid, arhaismid, tegelaste sõnavara). Võrdluste ja metafooride mõistmine ja kasutamine õpetaja juhendamisel. 5–6 sõna või väljendi

aktiveerimine teksti analüüsid ja taastades. Teksti analüüs. Eri mõistmisstrateegiade kasutamise suunatud harjutamine. Mõtteseoste leidmine lausete ja lõikude vahel. Uute tekstis kirjeldatud teadmiste või arusaamatu teabe märkamine õpetaja suunamisel. Seoste leidmine kirjeldatud sündmuste vahel. Sündmuste ajaliste seoste (käitumisaktide järgnevus, üheaegsus) mõistmine; samaaegsete sündmuste teadvustamine ja vastandamine. Põhjuslike seoste (erinevad eesmärgid ja tingimused) mõistmine. Põhjuste ahela teadvustamine, põhjussuhetes olevate sündmuste, stseenide kirjelduse leidmine sündmuste ahelast. Ühiskondlike, isiklike ja looduslike põhjus-tagajärg seoste eristamine. Tahan/vaja erisus. Tahan (miks ütlen) selleks (milleks ütlen) kuidas ütlen. Oletuste ja järelduste sõnastamine. Dialoogi analüüs. Suhtlusaktide üldiste ja ütluse/repliigi konkreetsete motiivide ning strateegiade eristamine õpetaja suunamisel (miks? –milleks? –kuidas?). Samasugust üldist eesmärki täitvate ütluste ja strateegiakorduste leidmine (temaatiline lugemine). Strateegia muutmise märkamine õpetaja juhendamisel. Ütluste hargnenud sõnastamine (teabe tuletamine). Valik-ja temaatiline lugemine. Valiklugemine üleminekuga temaatilisele lugemisele: sõnade ja lausete leidmine lõigus, mingit teemat kajastavate lõikude leidmine ühe teksti ulatuses (mitme lause või lõigu leidmine ühe ülesande põhjal). Teabe märgistamine tekstis (sõnade, sõnaühendite, lauseosade ja lausete allajoonimine või markeriga tähistamine). Lõigu või teksti mõtte väljendamine oma sõnadega, kokkuvõttele ja/või alltekstile viitavate keeleüksuste leidmine autori tekstist. Küsimuste esitamine kaaslastele. Küsimuste esitamine teksti kohta sündmuse põhjuste ja tagajärgede väljaselgitamiseks, järelduste tegemiseks, puuduva teabe tuletamiseks. Tegelaste käitumise analüüs. Tegelaste rühmitamine (iseloomujooned, ajalooline taust). Tegelaste käitumise, mõtete ja elamuste võrdlemine. Hinnangu andmine tegelaste käitumisele (motiivid, käitumisakt ja selle sõltumine tingimustest, tulemus). Hinnangu põhjendamine käitumismotiividest ja tulemustest lähtuvalt (mida sooviti, mis oli tulemus). Teksti peamõtte sõnastamine. Peamõttele (sisu kokkuvõtte ja alltekst) osutavate lausete (lõikude) leidmine tekstist; lõigu ja teksti peamõtte sõnastamine ja selle täpsustamine ning põhjendamine originaalile viidates. Peamõtte seostamine õpilase kogemustega. Teksti kavastamine. Märkmete tegemine: tegelasi iseloomustavad sõnad, tugisõnad ja -sõnaühendid kava juures. Lihtkava ja jooniskava ühine koostamine, kavade kasutamine. Teksti taastamine. Tekstilähedane valik-ja temaatiline jutustamine; abivahendite individuaalne valimine ja kasutamine. Kokkuvõtliku jutustamise harjutamine, sh tekstilähedase jutustuse plaani eelnev esitamine. Abistavad võtted: kava, sõnaühendid, tugisõnad. Järeltöö õpilaste jutustusega: jutu täiendamine lugemiku tekstile toetudes, jutu täpsustamine, lühendamine, keelendite korrigeerimine. Tegelaste iseloomustamine ja võrdlemine plaani järgi. Jutustamise õppimine tegelase rollis (lähtutakse tegelase eesmärkidest, mõtetest ja tunnetest). Looduskirjelduste

koostamine plaani järgi: tekstilähedane kirjeldamine, oma sõnadega kirjeldamine. Teksti laiendamine: puuduva teabe tuletamine (järeldamine, oletamine). Kirjaliku teksti koostamine. Tekstilähedase kirjaliku ümberjutustuse koostamine ühiselt loodud kava ja esitatud keelevahendite abil (tugisõnad, -sõnaühendid). Kirjandi kirjutamine pildi ja tugisõnade toel; pildi ja kava põhjal. Järeltöö: parandamine ja/või täiendamine. Looduskirjelduse koostamine plaani järgi. Veaohtlike häälikute analüüsi-ja õigekirjavilumuste, enesekontrollioskuste kujundamine (individuaalsed abivahendid ja ülesanded). Erandlik g, b, d s-i kõrval. Liitsõnade õigekiri. Õppeainetes kasutatavate võõrsõnade õigekiri. h sõna algul. i ja j-i õige hääldamine sõnades, õigekiri. Liide –ja. Õpitud tuletusliidete õigekiri. Ennetava enesekontrolli harjutamine, kaasneva ja järgneva kontrolli teostamine (juhatakse tähelepanu). Kirjalike tööde kogumaht ühes õppetunnis on 55–65 sõna. Keeleteadmised ja –oskused. Häälikurühmade tundmine, tähestiku kasutamine. Tähekasutusreeglite kasutamine: lihthäälikute ja häälikuühendite reeglipärane kirjutamine. Õpitud ortograafiareeglite kasutamine (tähelepanu juhtimisel): nõrk sulghäälik s-i kõrval, liitsõnade õigekiri, h ja j-i kasutamine, liidete õigekiri (nt käija). Lausete koostamine õpitud liitlausemallide ulatuses. Sõnade tuletamine õpitud liidetega, liitsõnade moodustamine õpitud mallide ulatuses. Kirjavahemärkide kasutamine. Tarbekirjade koostamine: õnnitluskaart, kiri sõbrale, kiri omastele. Vormistamine paberil ja arvutis.

4. Hindamine

Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste) ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust taotletavatele õpitulemustele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute või numbriliste hinnetega. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ning vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

Õpilasi hinnatakse Valga Põhikooli hindamisjuhendi järgi. Hindamise vormidena kasutatakse õppimist toetavat väljundipõhist ja kokkuvõtvat hindamist.

Õppeaine: Eesti keel, LÕK 7. klass, 6 tundi nädalas, kokku 210 tundi

Kohustuslik teema/maht (tundi)	Õpitulemused (kohustuslike teemade kohta) Õpipädevused (õpioskused)	Metoodilised soovitusel (jaotus kolmeks õppemeetodite rühmaks: frontaalne töö-F; koosõppimine-K; iseõppimine – I)	Soovitusel lõimingu osas (jaotus kolmeks: üldpädevused (ka valdkonnapädevus) – ÜV; läbivad teemad – L; teised ained – T, kusjuures sulgudes tuuakse teema)	Soovitusel hindamise osas (hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi, kuid ei hinnata hoiakuid ja väärtusi)
Kõnearendus ja keeleõpetus (105 tundi) 1. Häälikuõpetus Tähestik, häälikurühmad Veaotlikud häälikud sõnas Täishäälikuühend Kaashäälikuühend	Kirjutab sõnu õigesti, kasutab vajadusel individuaalseid abivahendeid; teeb ära kirja lauseosade või lühikeste lausete kaupa ja kontrollib tulemust.	Meetodid: K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine. Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine. Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus. Teksti ära kiri tahvilt, õpikust.	Üldpädevused (8): Kultuuri ja väärtus-, sotsiaalne ja kodaniku-, enesemääratlus-, õpisuhtlus-, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane ettevõtlikkus- ning digipädevus	Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine: Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.

<p>Sulghäälik järgsilbis</p> <p>2. k, p, t s ja h kõrval</p> <p>3. Erandlik g, b, d s ja h kõrval</p> <p>4. Võõrhäälikud ja tähed. Võõrsõnad</p> <p>5. Liitsõna</p> <p>6. Nimisõna</p> <p>Nimi ja nimetus</p> <p>Nimisõna alg- ja muutevormid</p> <p>Sama suhet väljendavad käändevormid</p> <p>Nimisõnade tuletamine: liited -ja, mine-, -la, nik--kond, -stik. Tuletiste semantilised rühmad</p>	<p>teab võõrhäälikud ja võõrtähti; teab võõrsõna tunnused (g, b, d sõna algul, võõrtähed, pikk või ülipikk täishäälik järgsilbis); tuletab sõnu õpitud liidetega; moodustab liitsõnu;</p> <p>analüüsib sõnavormi koostist ja tähendust; moodustab sõnavorme, oskab suunamisel esitada süntaksi- ja morfoloogiaküsimusi;</p> <p>Oskab leida omadussõna sõnaühendis ja lauses, moodustada omadussõna algvormi, esitada küsimust;</p>	<p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Meetodid: K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Meetodid: K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p>	<p>Valdkonnapädevused: õpipädevus: kuulamis- ja lugemisoskus, eri liiki tekstide mõistmine, fakti ja arvamuse eristamine, eri allikatest teabe hankimine ja selle kriitiline kasutamine, eri liiki tekstide koostamine ning oma arvamuse kujundamine ja sõnastamine; funktsionaalne lugemisoskus, suuline ja kirjalik väljendusoskus, tekstiloome</p> <p>Läbivad teemad</p>	<p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p>
--	--	--	---	---

<p>7. Omadussõna</p> <p>Omadussõna semantilised ja formaalsed tunnused. Omadussõna kasutamine koos nimisõnaga, omadussõna tähenduse mõistmine kontekstis, sõnaühendi kasutamine tekstis. Omadussõna tuletamine: liited -jas, -kas</p>	<p>omadussõnade mõistmine ülekantud tähenduses; teab omadussõnade moodustamise võtteid;</p>	<p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p>	<p>L: „Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu)</p> <p>"Väärtused ja kõlblus" (lugemispalad, ilukirjandus, analüüs, arutelu, rollimängud, dramatiseeringud)</p>	<p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p>
<p>8. Tunnuseid ja omadusi väljendavad tegusõna vormid nud-, tud-,v-, tav-mata-vormid</p>		<p>Meetodid:</p> <p>K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p>	<p>„Tervis ja ohutus“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu)</p> <p>„Kultuuriline identiteet“</p>	<p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p>
<p>9. Arvsõna</p> <p>Tunnused, rühmad (põhi-ja järgarvsõnad). Rooma numbrid (I–XXV).</p>	<p>Teab põhi-ja järgarve ning neile vastavaid arvsõnu (10 000 piires).</p>	<p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus. Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p>	<p>((ette)lugemispalad, arutelud, rahvaluule, luuletused, muinasjutud, ajakirjandus,</p>	<p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>

<p>Arvsõna muutevormide kasutamine kontekstis.</p> <p>Arvsõnade õigekiri</p> <p>10. Tegusõna</p> <p>11. Arv, pöörded, aeg</p> <p>12. Jaatav ja eitav kõne</p> <p>13. ma-, da-tegevusnimi</p> <p>14. Kõneviisid</p> <p>15. Umbisikuline tegumood</p> <p>16. Ühendteigusõna</p> <p>17. Lihtlause</p> <p>Alus- ja öeldisrühm. Lausemallide aktiveerimine, teiste ainete sõnavara kasutamine lausetes, lausete muutmine ja laiendamine, eri ainetes kasutatavate uute</p>	<p>kasutab sõnade õpitud muutevorme eri funktsioonides (teigusõna muutevorme õpetaja abiga);</p> <p>kasutab sõnade käände- ja pöördevorme, analüüsib sõnavormide koostist;</p> <p>mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle;</p>	<p>Meetodid:</p> <p>K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Meetodid:</p> <p>K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p>	<p>rahvaluulega tutvumine, teatrietenduste külastus)</p> <p>„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ (teemakohased tekstid, koostöö, rollimängud, arutelu, loovtöö)</p> <p>„Teabekeskond“ (meedia kasutus, visuaalse teksti analüüs, teabe ja õppetekstid, internetikasutus)</p> <p>„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ (õppeaasta eesmärkide püstitamine, erinevad</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p>
---	---	---	--	---

<p>lausemallide õppimine.</p> <p>Mitme küsilause moodustamine ühe väitlause alusel, suletud (kas? ega?) ja avatud (kes? kus? jne) küsimuste rühmad.</p> <p>Lihtlause kaastekstis</p> <p>18. Koondlause</p> <p>Korduvad alused, öeldised, sihitised, määrused, täiendid, öeldistäited.</p> <p>Korduvate lauseliikmete laiendid.</p> <p>Sidesõnad ja, ning, ega, ehk, või, kui ka. Koondlause tähenduse sõltumine sidesõnast. Koondlause kasutamine tekstis,</p>		<p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p> <p>Meetodid:</p> <p>K:tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.</p> <p>Etteütlemise järgi sõnade ja lausete kirjutamine.</p> <p>Töö korrektne vormistamine, kuupäeva kirjutamine, töö puhtus.</p> <p>Teksti ärakiri tahvlilt, õpikust.</p> <p>I: kirjutatu kontrollimine õpiku järgi. Oma kirjavea parandamine.</p>	<p>tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine)</p> <p>Teised ained:</p> <p>matemaatika (mõistab teksti, võrdleb, rühmitab, mõistab tabelit, diagrammi, vastab küsimustele)</p> <p>muusikaõpetus (avaldab arvamust kuuldu kohta, jutustab läbielatud sündmusest, esitab lauluteksti</p>	<p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades</p>
--	--	---	---	--

<p>koondlause moodustamine teksti põhjal</p> <p>19. Liitlause</p> <p>Liitlausete leidmine tekstist.</p> <p>Liitlausete moodustamine lihtlausetest ja/või skeemide järgi. Ajasuhteid väljendavad liitlauseid. Tegevuse üheaegsuse ja järgnevuse väljendamine rindlausega: sidesõnad ja, ning. Ajasuhete väljendamine põimlausega: sidendid kui, siis, enne seda kui, pärast seda kui. Lausete grammatilise tähenduse mõistmine, lausete koostamine skeemi ja analoogia alusel. Lausete transformeerimine.</p> <p>Põhjuslikke suhteid</p>	<p>moodustab liitsõnu ja tuletisi õpitud mallide ulatuses, mõistab liitsõnade ja tuletiste tähendust</p>	<p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest</p> <p>võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldude hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine</p>	<p>peast, vastab küsimustele)</p> <p>loodusõpetus (mõistab teksti, töötab tekstiga juhiste alusel, vastab küsimustele loetu kohta, vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut ning märkab erinevusi ja sarnasusi, avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu, loetu kohta, loeb ja mõistab kaarti)</p> <p>inimeseõpetus (mõistab teksti, töötab tekstiga juhiste alusel, vastab küsimustele loetu kohta, vaatleb sihipäraselt, kirjeldab nähtut ning märkab</p>	<p>numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p>
---	--	--	---	--

<p>väljendatavad liitlauseid. Tegevuste, sündmuste põhjused ja tagajärjed, nende väljendamine lausega. Sidendid ja, ning, sellepärast, sest. Lausete mõistmine, koostamine. Tegevuse eesmärgi väljendamine liitlauseid. Sidendid et, selleks et. Põhjuse ja eesmärgi ning vastavate osalause eristamine. Vastandamise-eraldamise väljendamine liitlauseid. Sidendid aga, kuid, ent, vaid, või, ja. Lausete mõistmine ja koostamine. Objektisuhete väljendamine liitlauseid. Pealause sihilise tegusõna juurde kuuluv</p>	<p>orienteerub talle mõistetavate sündmuste ajalistes ning põhjuslikes seostes</p> <p>mõistab ja kasutab õpitud liht-ja koondlausemalle;</p>	<p>oluliste mõistete ja seoste leidmine sõnavaramängud ringmängud IKT vahendite kasutamine Projektõpe</p> <p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline</p>	<p>erinevusi ja sarnasusi, avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu, loetu kohta, loeb ja mõistab kaarti, plaani, tabelit)</p> <p>kunstiõpetus (toimib juhendi järgi, avaldab arvamust loetu/vaadeldu kohta)</p> <p>tööõpetus (toimib juhendi järgi, avaldab arvamust loetu/vaadeldu kohta</p> <p>kehaline kasvatus (toimib juhendi järgi, vastab küsimustele, kirjeldab nähtut, avaldab arvamust loetu kohta)</p>	<p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p>
--	--	--	---	---

<p>sihitiskõrvallause. Sidendid et, kuidas, kes (kelle jne), mis (mille jne). Lausete mõistmine ja koostamine. Atributiivsuse väljendamine liitlauses. Pealause lõpus oleva nimisõna laiendamine täiendkõrvallausega.</p> <p>Sidendid mis (mille jne), kes (kelle jne). Lausete mõistmine ja koostamine. Pealause laiendamine eri suhteid väljendavate kõrvallausetega: sobitamine, kõrvallausete moodustamine küsimuste ja sidendite abil. Asesõnade asendamise lihtsamad juhud Liitlause olemus (semantiks, koostis). Ajasuhteid väljendav liitlause. Põhjus-tagajärg</p>	<p>mõistab kaheosaliste liitlausete tähendust, eristab osalausete väljendatud suhteid ja seoseid.</p>	<p>analüüsimine olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine meedia kasutamine visuaalse teksti analüüs teksti /kaaslase kuulamine kuuldude hinnangu andmine kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine kuuldu põhjal tegutsemine oluliste mõistete ja seoste leidmine sõnavaramängud ringmängud IKT vahendite kasutamine Projektõpe</p> <p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste</p>	<p>võõrkeel (loeb eakohast teksti, toimib sõnumi või juhendi järgi, loeb nii häälega kui ka endamisi ladusalt, teksti mõistes, loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga, töötab tekstiga juhiste alusel, vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta)</p> <p>„Teabekeskond“ (meedia kasutus, visuaalse teksti analüüs, teabe ja</p>	<p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
---	---	---	--	--

<p>seoseid väljendavad liitlaused. Eesmärgilause. Vastandav-eraldav liitlause. Täiendlause.</p> <p>20. Otsekõne</p> <p>Otsekõne ütluse muutmine kaudseks. Saatelause muutmine pealauseks ja otsekõne muutmine sihitiskõrvallauseks.</p> <p>21. Tarbekiri</p> <p>Tarbekirjade koostamine: õnnitluskaart, kiri sõbrale, kiri omastele. Vormistamine paberil ja arvutis</p> <p>Lugemine (105 tundi)</p> <p>1. Uue teksti lugemine</p> <p>Uue, sisult ja keeleliselt jõukohase teksti häälega</p>	<p>oskab muuta otsese kõne kaudseks;</p> <p>Koostab paberil ja arvutis lihtsamaid tarbekirju;</p>	<p>moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest</p> <p>võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldud hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine</p> <p>oluliste mõistete ja seoste leidmine</p> <p>sõnavaramängud</p>	<p>õppetekstid, internetikasutus)</p> <p>„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ (õppeaasta eesmärkide püstitamine, erinevad tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine)</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamismudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas</p>
--	---	---	---	---

<p>lugemine kõne tempos ja endamisi ülesandega lugemine lõikude kaupa (kuni pool tekstist).</p> <p>2. Lugemise harjutamine</p> <p>Individuaalsed ülesanded lugemistehnika lünkade kõrvaldamiseks.</p> <p>Ladususe ja ilmekuse harjutamine, lugemistempo teadlik muutmine.</p> <p>Õpitud teksti ladus ja ilmekas lugemine kõne tempos (selgus, loogiline rõhk, toon).</p> <p>3. Sõnavaratöö</p> <p>Teksti peamõtte või allteksti mõistmiseks vajalike sõnade selgitamine enne lugemist.</p>	<p>oskab hankida teavet teistelt inimestelt; õpetaja suunamisel tekstist.</p> <p>loeb jõukohast võõrast teksti kõne tempos;</p> <p>loeb õpitud teksti ladusalt mõningase ilmekusega;</p>	<p>ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p> <p>Projektõpe</p> <p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine,</p>	<p>Üldpädevused (8):</p> <p>Kultuuri ja väärtus-, sotsiaalne ja kodaniku-, enesemääratlus-, õpi-suhtlus-, matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane ettevõtlikkus- ning digipädevus</p> <p>Valdkonnapädevused:</p> <p>õpipädevus: kuulamis- ja lugemisoskus, eri liiki tekstide mõistmine, fakti ja arvamuse eristamine, eri allikatest teabe hankimine ja selle kriitiline kasutamine, eri liiki tekstide koostamine ning oma arvamuse</p>	<p>toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades</p>
--	--	--	--	--

<p>Tundmatute sõnade leidmine lugemisel ja sõnatähenduse ühine selgitamine, sõnastiku kasutamine.</p> <p>Sõna kaastekstis: lause ja/või lõigu tähenduse sõltumine kasutatud sõnadest ja väljenditest (piltlikud väljendid, võrdlused, metafoorid, arhaismid, tegelaste sõnavara).</p> <p>Võrdluste ja metafooride mõistmine ja kasutamine õpetaja juhendamisel.</p> <p>5–6 sõna või väljendi aktiveerimine teksti analüüsis ja taastades.</p> <p>4. Teksti analüüs</p>	<p>täidab endamisi lugedes sisulisi ja keelelisi ülesandeid;</p> <p>rakendab õpetaja juhendamisel temaatilist lugemist;</p>	<p>oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldud hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine</p> <p>oluliste mõistete ja seoste leidmine</p> <p>sõnavaramängud</p> <p>ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p>	<p>kujundamine ja sõnastamine;</p> <p>funktsionaalne lugemisoskus, suuline ja kirjalik väljendusoskus, tekstiloome</p> <p>Läbivad teemad</p> <p>L: „Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu)</p> <p>"Väärtused ja kõlblus" (lugemispalad, ilukirjandus, analüüs, arutelu, rollimängud, dramatiseeringud)</p>	<p>numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades</p>
--	---	--	---	---

<p>Eri mõistmisstrateegiate kasutamise suunatud harjutamine.</p> <p>Mõtteseoste leidmine lausete ja lõikude vahel. Uute tekstis kirjeldatud teadmiste või arusaamatu teabe märkamine õpetaja suunamisel.</p> <p>Seoste leidmine kirjeldatud sündmuste vahel.</p> <p>Sündmuste ajaliste seoste (käitumisaktide järgnevus, üheaegsus) mõistmine; samaaegsete sündmuste teadvustamine ja vastandamine.</p> <p>Põhjuslike seoste (erinevad eesmärgid ja tingimused) mõistmine. Põhjuste ahela</p>	<p>taastab tekstilõikude sisu (valikjutustamine), oskab jutustamiseks valida ja kasutada abivahendeid;</p>	<p>Projektõpe.</p> <p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p>	<p>„Tervis ja ohutus“ (teemakohased tekstid, suuline arutelu)</p> <p>„Kultuuriline identiteet“ ((ette)lugemispalad, arutelud, rahvaluule, luuletused, muinasjutud, ajakirjandus, rahvaluulega tutvumine, teatrietenduste külastus)</p> <p>„Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ (teemakohased tekstid, koostöö, rollimängud, arutelu, loovtöö)</p> <p>„Teabekeskond“ (meedia kasutus,</p>	<p>numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades</p>
---	--	---	--	---

<p>teadvustamine, põhjussuhetes olevate sündmuste, stseenide kirjelduse leidmine sündmuste ahelast.</p> <p>Ühiskondlike, isiklike ja looduslike põhjus-tagajärg seoste eristamine. Tahan/vaja erisus. Tahan (miks ütlen) selleks (milleks ütlen) kuidas ütlen.</p> <p>Oletuste ja järelduste sõnastamine</p> <p>5. Dialoogi analüüs</p> <p>Dialoogi ütluse/repliigi eesmärkide ja strateegiate (õpetaja sõnastuses) sobitamine tekstis esineva otsekõnega.</p>	<p>kirjeldab situatsioone ja objekte plaani alusel;</p> <p>mõistab seisukohtade võimalikku erinevust suhtlemisel, selgitab oma seisukohti</p>	<p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs teksti /kaaslase kuulamine kuuldule hinnangu andmine kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine oluliste mõistete ja seoste leidmine sõnavaramängud ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p> <p>Projektõpe</p>	<p>visuaalse teksti analüüs, teabe ja õppetekstid, (internetikasutus)</p> <p>„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ (õppeaasta eesmärkide püstitamine, erinevad tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine)</p> <p>Teised ained: matemaatika (mõistab teksti, võrdleb, rühmitab, mõistab</p>	<p>numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p> <p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p>
--	---	---	---	--

<p>Puuduva teabe tuletamine nii kuulaja kui ka kõneleja seisukohast lähtuvalt.</p> <p>6. Valik- ja temaatiline lugemine</p> <p>Valiklugemine üleminekuga temaatilisele lugemisele: sõnade ja lausete leidmine lõigus, mingit teemat kajastavate lõikude leidmine ühe teksti ulatuses (mitme lause või lõigu leidmine ühe ülesande põhjal).</p> <p>Teabe märgistamine tekstis (sõnade, sõnaühendite, lauseosade ja lausete allajoonimine või markeriga tähistamine).</p> <p>Lõigu või teksti mõtte väljendamine oma sõnadega,</p>	<p>kasutab eri tüüpi dialoogirepliike koostegevuses, teeb kokkuvõtteid ühistegevusest;</p> <p>annab tekstilähedaselt edasi tekstilõikude sisu, pealkirjastab lõike ja osaleb sõnastuse täpsustamisel;</p>	<p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest.</p>	<p>tabelit, diagrammi, vastab küsimustele)</p> <p>muusikaõpetus (avaldab arvamust kuuldu kohta, jutustab läbielatud sündmusest, esitab lauluteksti peast, vastab küsimustele)</p> <p>loodusõpetus (mõistab teksti, töötab tekstiga juhiste alusel, vastab küsimustele loetu kohta.</p> <p>„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ (õppeaasta eesmärkide</p>	<p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
--	---	---	--	--

<p>kokkuvõttele ja/või alltekstile viitavate keeleüksuste leidmine autoritekstist.</p> <p>7. Küsimuste esitamine kaaslastele</p> <p>Küsimuste esitamine teksti kohta sündmuse põhjuste ja tagajärgede väljaselgitamiseks, järelduste tegemiseks, puuduva teabe tuletamiseks.</p> <p>8. Tegelaste käitumise analüüs</p> <p>Tegelaste rühmitamine (iseloомуjooned, ajalooline taust). Tegelaste käitumise, mõtete ja elamuste võrdlemine. Hinnangu andmine tegelaste</p>	<p>täidab valiklugemise ülesandeid õpitud teksti ladusalt häälega või endamisi vaikselt lugedes;</p> <p>väljendab oma sõnadega teksti või lõigu mõtte;</p> <p>Esitab küsimusi kaaslastele tekstis kirjeldatud sündmuste ja tegevuste põhjuse, tagajärje ning eesmärgi kohta;</p>	<p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimuste vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldule hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p>	<p>püstitamine, erinevad tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine)</p> <p>Teised ained: matemaatika (mõistab teksti, võrdleb, rühmitab, mõistab tabelit, diagrammi, vastab küsimustele)</p> <p>muusikaõpetus (avalda arvamust kuuldu kohta, jutustab läbielatud sündmusest, esitab lauluteksti</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
--	--	--	---	--

<p>käitumisele (motiivid, käitumisakt ja selle sõltumine tingimustest, tulemus). Hinnangu põhjendamine</p> <p>käitumismotiividest ja tulemustest lähtuvalt (mida sooviti, mis oli tulemus).</p> <p>9. Teksti peamõtte sõnastamine</p> <p>Peamõttele (sisu kokkuvõte ja alltekst) osutavate lausete (lõikude) leidmine tekstist; lõigu ja teksti peamõtte sõnastamine ja selle täpsustamine ning põhjendamine originaalile viidates.</p>	<p>rühmitab tegelasi; võrdleb tegelaste mõtteid ja elamusi;</p> <p>annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegelas(t)e käitumisele;</p> <p>annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegevusaktidele ning põhjendab seda;</p>	<p>kuuldu põhjal tegutsemise oluliste mõistete ja seoste leidmine sõnavaramängud ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p> <p>Projektõpe</p> <p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimustele vastamine, oma töö/idee esitlemine, oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p>	<p>peast, vastab küsimustele)</p> <p>loodusõpetus (mõistab teksti, töötab tekstiga juhiste alusel, vastab küsimustele loetu kohta.</p> <p>„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ (õppeaasta eesmärkide püstitamine, erinevad tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine)</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
---	---	---	--	--

<p>Peamõtte seostamine õpilase kogemustega..</p> <p>10. Teksti kavastamine</p> <p>Märkmete tegemine: tegelasi iseloomustavad sõnad, tugisõnad ja -sõnaühendid kava juures. Lihtkava ja jooniskava ühine koostamine, kavade kasutamine.</p> <p>11. Teksti taastamine</p> <p>Tekstilähedane valik-ja temaatiline jutustamine; abivahendite individuaalne valimine ja kasutamine. Kokkuvõtliku jutustamise harjutamine, sh tekstilähedase jutustuse plaani eelnev esitamine. Abistavad võtted: kava,</p>	<p>leiab tekstist peamõttele osutavaid lauseid;</p> <p>osaleb lõigu ja teksti peamõtte sõnastamisel;</p> <p>seostab peamõtte isikliku kogemusega;</p> <p>koostab liht- ja jooniskava, kasutab seda;</p> <p>Abiga jutustab tekstilähedaselt, õpib kokkuvõtlikku jutustamist;</p>	<p>olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine</p> <p>meedia kasutamine</p> <p>visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldude hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine</p> <p>oluliste mõistete ja seoste leidmine</p> <p>sõnavaramängud</p> <p>ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p> <p>Projektõpe</p> <p>Kirjeldamine, võrdlemine, arutelu, paaristöö, küsimuste moodustamine, küsimuste vastamine, oma töö/idee esitlemine,</p>	<p>Teised ained:</p> <p>matemaatika (mõistab teksti, võrdleb, rühmitab, mõistab tabelit, diagrammi, vastab küsimustele)</p> <p>muusikaõpetus (avaldab arvamust kuuldu kohta, jutustab läbielatud sündmusest, esitab lauluteksti peast, vastab küsimustele)</p> <p>loodusõpetus (mõistab teksti, töötab tekstiga juhiste alusel, vastab küsimustele loetu kohta.</p> <p>„Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ (õppeaasta eesmärkide</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
---	---	--	--	--

<p>sõnaühendid, tugiõnad.</p> <p>Järeltöö õpilaste jutustusega: jutu täiendamine lugemiku tekstile toetudes, jutu täpsustamine, lühendamine, keelendite korrigeerimine.</p> <p>Tegelaste iseloomustamine ja võrdlemine plaani järgi.</p> <p>Jutustamise õppimine tegelase rollis (lähtutakse tegelase eesmärkidest, mõtetest ja tunnetest).</p> <p>Looduskirjelduste koostamine plaani järgi: tekstilähedane kirjeldamine, oma sõnadega kirjeldamine.</p> <p>Teksti laiendamine: puuduva teabe tuletamine (järeldamine, oletamine).</p> <p>12. Kirjaliku teksti koostamine</p>	<p>Jälgib kaaslast, suudab vajadusel täiendada tema jutustamist;</p> <p>Iseloomustab tegelast plaani järgi;</p> <p>koostab looduskirjeldusi plaani järgi;</p>	<p>oma arvamuse avaldamine, rollimängud, dialoogi/dramatiseeringu koostamine</p> <p>teabe leidmine ja selle kriitiline analüüsimine</p> <p>olulise eristamine ebaolulisest võrdlemine, meedia kasutamine visuaalse teksti analüüs</p> <p>teksti /kaaslase kuulamine</p> <p>kuuldud hinnangu andmine</p> <p>kuuldud teabe rühmitamine skeemi, märksõnade jm alusel</p> <p>kuuldud teksti kokkuvõtte sõnastamine</p> <p>kuuldu põhjal tegutsemine</p> <p>oluliste mõistete ja seoste leidmine</p> <p>sõnavaramängud, ringmängud</p> <p>IKT vahendite kasutamine</p> <p>Projektõpe</p>	<p>püstitamine, erinevad tekstid tegevusalade ja ametite kohta, arutelu, rollimängud, dramatiseering, suuline väljendusoskus, loomekonkurssidel esinemine)</p> <p>Teised ained:</p> <p>matemaatika (mõistab teksti, võrdleb, rühmitab, mõistab tabelit, diagrammi, vastab küsimustele)</p> <p>loodusõpetus (mõistab teksti, töötab tekstiga juhiste alusel, vastab küsimustele loetu kohta.</p>	<p>Kokkuvõttev ja õppimist toetav hindamine:</p> <p>Võrreldakse õpilase arengut õppekavas toodud oodatavate tulemustega, kasutades numbrilist või sõnalist hinnangut.</p> <p>Õpilased saavad avaldada oma mõtteid, ideid, tundeid ja küsimusi.</p> <p>Enese- ja kaaslaste hindamine vastava hindamis-mudeli järgi.</p>
--	---	---	--	--

<p>Tekstilähedase kirjaliku ümberjutustuse koostamine ühiselt loodud kava ja esitatud keelevahendite abil (tugisõnad, -sõnaühendid). Kirjandi kirjutamine pildi ja tugisõnade toel; pildi ja kava põhjal. Järeltöö: parandamine ja/või täiendamine. Looduskirjelduse koostamine plaani järgi</p>	<p>koostab kava/ tugisõnade abil tekstilähedase ümberjutustuse.</p> <p>Kirjutab kirjandi pildi ja tugisõnade toel; pildi ja kava põhjal.</p>			
--	--	--	--	--